

Maa- ja metsätalousministeriön asetus kasvinsuojeluaineiden levitysvälineille asetettavista vaatimuksista, levitysvälineiden testauksesta ja levitysvälineitä koskevasta riskien arvioinnista

1. Yleistä

Kasvinsuojeluaineista annettu laki (1563/2011) tuli voimaan 1.1.2012. Sillä pantiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/128/EY yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävä käytön aikaansaamiseksi (torjunta-aineiden kestävä käytön direktiivi). Direktiivissä ja kasvinsuojeluaineista annetussa laissa säädetään kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testauksesta. Tällä asetuksella on tarkoitus täsmentää kasvinsuojeluaineista annetun lain säännöksiä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testauksesta.

Asetuksessa säädettäisiin kasvinsuojeluaineista annetun lain 12 §:ssä tarkoitetusta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineille asetettavista vaatimuksista, välineiden kunnossapidosta ja testauksesta sekä hyväksymismerkinnästä, 13 §:ssä tarkoitetusta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tehtävästä ilmoituksesta sekä 14 §:ssä tarkoitetusta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineitä koskevasta riskien arvioinnista, testauksesta vapauttamisesta sekä eri välineisiin sovellettavista testausaikatauluista.

2. Asetuksen sisältö

2 § Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineelle asetettavat vaatimukset

Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin levitysvälineille asetettavista vaatimuksista yleisesti, kuten toiminnasta, täytöstä, tyhjentämisestä ja puhdistuksesta. Asetuksen liitteessä I säädettäisiin tarkemmista levitysvälineille asetettavista terveyttä, turvallisuutta ja ympäristöä koskevista vaatimuksista torjunta-aineiden kestävä käytön direktiivin liitteen I mukaisesti. Vaatimukset koskisivat levitysvälineen eri osia kuten esimerkiksi voimansiirto-osia, pumppua, nestesäiliötä ja mittausjärjestelmiä.

3 § Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden kunnossapito

Asetuksen 3 §:n mukaan levitysvälineen omistajan olisi huolehdittava siitä, että levitysväline huolletaan säännöllisesti ja korjataan tarvittaessa. Tällä tavoin pidettäisiin väline aina hyvässä kunnossa. Lisäksi omistajan tulisi huolehtia siitä, että levitysväline testataan levitysvälinettä koskevan aikataulun mukaisesti.

4 § Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaus

Asetuksen 4 §:ssä säädettäisiin, että lain 12 §:n mukaisessa levitysvälineen testauksessa tarkistettaisiin, että asetuksen liitteen I vaatimukset täyttyvät. Testaamalla, että vaatimukset täyttyvät todennettaisiin, että levitysväline on hyvässä kunnossa niin, ettei sen käyttö aiheuta riskiä ihmisten terveydelle tai ympäristölle.

5 § Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden hyväksymismerkintä

Asetuksen 5 §:ssä säädettäisiin, että hyväksyttävästi testattu levitysväline merkittäisiin tarralla. Tällä tavoin valvonnassa voitaisiin todeta että ruisku on sääntöjenmukaisesti testattu. Pykälässä säädettäisiin tarran kiinnittämisestä ja tarraan tehtävistä merkinnöistä. Tarraan tulisi merkittä

testauspäivämäärä, levitysvälineen valmistenumero ja testaajan tunnus tai muut tunnistetiedot. Lisäksi tarraan tulisi merkitä mihin asti testaus on voimassa, eli testauksen voimassaoloaika.

6 § Testattuja levitysvälineitä koskeva ilmoitus

Lain 13 §:n 2 momentin mukaan levitysvälineiden testaajan on tehtävä ilmoitus testattujen levitysvälineiden lukumäärästä ja tyypistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Asetuksen 6 §:llä tarkennettaisiin, että ilmoitus tulisi tehdä viimeistään testausvuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Ilmoituksessa käytettävistä levitysvälinetyypeistä säädettäisiin liitteessä II.

7 § Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineitä koskeva riskien arviointi

Kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuviin terveys- ja ympäristöriskeihin vaikuttavat käytetyn valmisteen vaaraominaisuudet ja ihmisen tai ympäristön altistuminen käytetylle valmisteelle. Lain 14 §:n mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto arvioi kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden käytöstä aiheutuvat riskit ihmisten terveydelle ja ympäristölle. Riskien arviointiin sisältyy levitysvälineiden käytön laajuutta koskeva arviointi. Riskien arvioinnin perusteella Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi ehdottaa poikkeavia testausaikatauluja levitysvälineille. Riskien arvioinnin tulosten perusteella on mahdollista jättää sellaiset levitysvälineet testauksen ulkopuolelle, joiden käytöstä aiheutuviin riskeihin vaikutetaan tehokkaammin eri keinoin kuin testauksin, esimerkiksi kouluttamalla välineiden käyttäjiä. Asetuksen 7 §:ssä tarkennettaisiin levitysvälineitä koskevaa riskien arviointia. Riskienarvioinnissa olisi huomioitava levitysvälineen käyttöaste ja missä välinettä käytetään. Arvioinnissa olisi myös huomioitava levitysvälineen kunnan vaikutus työn tulokseen, eli esimerkiksi sitä voiko aiheutua riskejä terveydelle ja ympäristölle siitä, että väline on huonossa kunnossa. Arvioinnissa olisi arvioitava levitysvälineen ominaisuudet, jotka voivat vaikuttaa terveys- ja ympäristöriskeihin. Näitä ominaisuuksia ovat välineen käyttöpaine, tekninen käyttöikä, puomin leveys ja tankin koko. Arvioinnissa olisi myös arvioitava levitysvälineen käyttäjän koulutuksen ja tutkinnon vaikutus ihmisten ja ympäristön altistumisen vähentämiseen ja toimenpiteet, joilla voitaisiin vähentää altistumisriskiä. Arvioinnissa olisi lopulta huomioitava myös muut seikat, jotka voisivat vaikuttaa levitysvälineen testaustarpeeseen tai siitä poikkeamiseen.

Ehdotetun asetuksen 7 §:n mukaista kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden riskienarviointia koskevat periaatteet on valmisteltu yhdessä Turvallisuus ja -kemikaaliviraston kanssa. Turvallisuus ja -kemikaalivirasto on tehnyt riskien arvioinnin (Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden terveys- ja ympäristöriskien arviointi-raportti) näiden periaatteiden mukaisesti. Riskien arviointi on ollut perustana tämän asetuksen liitteen II valmistelussa.

8 § Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineisiin sovellettavat testausaikataulut sekä testauksesta vapautettavat levitysvälineet

Asetuksen 8 § sisältäisi viittaussäännökset liitteeseen II. Liitteessä säädettäisiin kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testausaikatauluista sekä testauksesta vapautetuista levitysvälineistä.

Liitteet

Liite I, kohta I

Asetuksen liitteessä I säädettäisiin levitysvälineille asetettavista terveyttä, turvallisuutta ja ympäristöä koskevista vaatimuksista torjunta-aineiden kestävä käytön direktiivin liitteen I mukaisesti. Ehdotetun liitteen I kohdassa säädettäisiin niistä vaatimuksista, joita kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden tulee täyttää.

Liite I kohta II

Liitteen II -kohdassa säädettäisiin Turvallisuus ja -kemikaaliviraston tekemän kasvinsuojeluaineiden levitysvälineitä koskevan riskien arvioinnin perusteella, että uusi kasvinsuojeluaineiden levitysväline täyttää liitteen I kohdassa tarkoitettavat vaatimukset, jos se täyttää tietyt muualla lainsäädännössä asetetut vaatimukset. Nämä vaatimukset ovat koneiden turvallisuudesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (400/2008) säädetyt vaatimukset.

Nämä vaatimukset ovat muuttuneet ajan kanssa, joten tietyille levitysvälineelle asetetut vaatimukset riippuvat siitä mihin aikaan levitysväline on saatettu markkinoille. Ennen 29 päivää joulukuuta 2009 markkinoille saatettuja levitysvälineitä koskivat valtioneuvoston päätöksessä koneiden turvallisuudesta (1314/1994) säädetyt vaatimukset ja sen jälkeen markkinoille saatettuja levitysvälineitä koskee koneiden turvallisuudesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (400/2008) säädetyt vaatimukset. Koneiden turvallisuudesta annettua valtioneuvoston asetusta muutettiin 15 päivänä joulukuuta 2011, joten sen jälkeen markkinoille saatettuja levitysvälineitä koskee myös asetuksen muutos (valtioneuvoston asetus, 265/2011). Yksi tapa tarkastaa, että välineet täyttävät lainsäädännössä asetetut vaatimukset, on verrata ne tiettyjen standardisarjojen määräyksiin. Ennen 15 päivänä joulukuuta 2011 markkinoille saatettuja levitysvälineitä voidaan verrata SFS-EN 12761 -standardisarjan määräyksiin ja myöhemmin markkinoille saatettuja levitysvälineitä voidaan verrata standardisarjan EN ISO 16119 vaatimuksiin.

Koneiden turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen vaatimusten täyttymisen valmistaja osoittaa koneeseen kiinnitetyllä CE-merkinnällä ja koneen mukana toimitetulla vaatimustenmukaisuusvakuutuksella. Tässä vakuutuksessa tulisi olla maininta, miten levitysvälineelle asetetut vaatimukset on täytetty, esimerkiksi ilmoitus levitysvälineen valmistamisesta standardisarjan EN ISO 16119 *Maatalous ja metsäkoneet. Kasvinsuojeluruiskujen ympäristövaatimukset* mukaisesti. Valmistajan on merkittävä myös SFS-EN 12761 -standardisarjan vaatimukset täyttävä levitysväline pysyvällä merkinnällä. Merkintä voidaan tehdä ruiskun tyyppikilpeen tai ruiskun runkoon voidaan kiinnittää erillinen tarra tai kilpi, jossa vaatimuksenmukaisuus todetaan.

Jos uusi väline ei kuitenkaan täytä edellä tarkoitettuja vaatimuksia, sen toiminta on testattava normaalisti ennen sen käyttöönottoa.

Liite II

Riskien arvioinnin perusteella kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet on jaettu kolmeen eri ryhmään, joiden testausaikatauluista säädettäisiin asetuksen liitteessä II. Liitteessä säädettäisiin myös levitysvälinetyypeistä. Kasvinsuojeluaineiden levitysvälinetyypit on taulukossa merkitty sekä kirjaintunnuksella että selittävällä tekstillä. Jokaiselle ryhmälle on säädetty testausaikataulu, eli määrätty mihin mennessä väline tulee testata tämän lainsäädännön mukaisesti ensimmäisen kerran. Myös kasvinsuojeluaineista annetun lain 12 §:n 2 momentin mukaisesta yleisestä testausaikataulusta poikkeavat testausaikataulut on kirjattu liitteeseen II.

Testausaikatauluryhmä 1

Liitteessä II määrättäisiin, että testausaikatauluryhmään 1 kuuluisivat levitysvälinetyypit A-H. Nämä testattaisiin lain 12 §:n 2 momentin mukaisesti ensimmäisen kerran 26.11.2016 mennessä ja sen jälkeen viiden vuoden välein. Välinetyyppeihin A-H kuuluvat suurin osa Suomen kasvinsuojeluaineiden levitysvälineistä. Tyyppi A on kaikista yleisin ja siihen kuuluvia ruiskuja on 15 000 - 20 000 kpl. B- ja C -tyyppiin kuuluvia on toiseksi eniten, noin 1500- 2000 ja 1000 - 2000 kpl. Tyyppiin D kuuluu enimmillään pari sataa välinettä, tyyppiin E joitakin kymmeniä ja tyyppiin F vain yksi.

Kasvinsuojeluaineista annetun lain 14 §:n 2 momenttia on lain valmistelussa epähuomiossa rajattu niin, että ei ole mahdollista soveltaa poikkeavia testausaikatauluja mihinkään kylvölaitteeseen asennettuun levitysvälineeseen. Lailla on pantu täytäntöön torjunta-aineiden kestävä käytön direktiiviä, jonka 8 artiklan mukaisesti alle 3-metrillä puomilla varustettuihin kylvölaitteisiin asennettuihin kasvinsuojeluruiskuihin olisi mahdollista soveltaa poikkeavat testausaikataulut. Direktiivin mukaan vain yli 3-metrillä puomilla varustetut kylvölaitteisiin asennetut levitysvälineet on aina testattava normaaliaikataulun mukaisesti. Maa- ja metsätalousministeriössä on vuonna 2016 tarkoitettu käynnistää lainmuutoksen valmistelu, jonka tarkoituksena olisi muuttaa yllä mainitun momentin muotoa vastaamaan direktiivin sisältöä. Tämän takia kylvökoneeseen asennetut jauhepeittaimet (levitysvälinetyyppi G) ovat tässä asetuksessa testausaikatauluryhmässä 1, mutta niitä on tarkoitettu yllä mainitun lakimuutoksen jälkeen siirtää ryhmään 2. Samoin kylvökoneisiin asennetut vaakasuoralla korkeintaan 3 metriä leveällä ruiskutuspuomilla varustetut levitysvälineet olisi suunnitellun lainmuutoksen jälkeen mahdollista sisällyttää levitysvälinetyyppiin I.

Testausaikatauluryhmä 2

Levitysvälinetyyppiin I-M sovellettaisiin riskien arvioinnissa esitettyjen eri syiden takia poikkeavat testausaikataulut. Nämä levitysvälinetyypit muodostaisivat testausaikatauluryhmän 2. Niitä testattaisiin ensimmäisen kerran 26.11.2026 mennessä, jonka jälkeen niiden testausväli olisi kymmenen vuotta. Tyyppiin I kuuluvat välineet ovat pienikokoisia ruiskuja, joiden käyttö on vähäistä, esimerkiksi pesäkekäyttöä. Tyyppiin J kuuluvien välineiden käyttömäärät ovat vähäisempiä tai niitä käytetään vain pienimuotoisessa tuotannossa. Tyyppiin K kuuluvia sumuruiskuja ja kuumasumutuslaitteita on olemassa vain vähän ja niiden käyttö on kokonaisuudessaan hiipumassa. Tyyppiin L kuuluvat siementen teolliset peittauslaitteet ovat suljettuja laitoksia, joissa käytetään alhaista käyttöpainetta. Kokonaisuudessaan laitteita on vähän. Tyyppiin M kuuluvien siveylaitteiden käyttö ei ole yleistä ja laitteita on joitakin kymmeniä. Niiden käytössä käyttäjän ammattitaito on tärkein tulokseen vaikuttava tekijä. Tyyppiin M ei lueta kannettavia eikä reppuruiskutyyppejä siveylaitteita.

Levitysvälineitä, joille esitetään poikkeavaa testausaikataulua, on kokonaisuudessaan vähän. Tyyppiin I kuuluvia välineitä on arviolta noin 300 - 500 kpl ja tyyppiin J kuuluvia noin 1000 - 1500 kpl. Tyyppiin K kuuluvat edustavat poistuvaa tekniikkaa ja jäljellä on joitakin satoja laitteita. Tyyppiin L kuuluvia on joitakin kymmeniä ja tyyppiin M kuuluvia joitain satoja.

Jos uusien kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden on liitteen I kohdan II mukaan osoitettu täyttävän levitysvälineiltä vaadittavat vaatimukset, niitä ei ole tarpeen testata heti hankinnan jälkeen vaan tietyn aikavälin kuluessa. Tämä aikaväli vastaa normaalia testausväliä, eli testausaikatauluryhmä 1 kohdalla viisi vuotta ja testausaikatauluryhmän 2 kohdalla kymmenen vuotta. Tästä säädettäisiin sekä testausaikatauluryhmän 1 että testausaikatauluryhmän 2 kohdalla liitteessä II

Vapautettavat levitysvälinetyypit

Levitysvälinetyypit N-R vapautettaisiin testauksesta. Tyyppiin N kuuluvia välineitä käytetään hyvin pienimuotoisesti, esimerkiksi vain pesäkekäsittelyyn ja niiden vuosittainen käyttö laskettuna esimerkiksi työtunteina tai käsiteltynä pinta-alana on vähäinen. Näiden levitysvälinetyyppien kohdalla käyttäjän ammattitaidolla on suurempi vaikutus levitystyön onnistumiseen ja samalla vähäisiin riskeihin kuin levitysvälineen kunnolla. Panostamalla käyttäjien kouluttamiseen päästään parempiin tuloksiin. Välineitä on käytössä arviolta 4000 - 5000 kpl. Tyyppiin O kuuluvat viljaruuviin asennetut peittauslaitteet, joiden käyttömäärä on vähäinen. Laitteet ovat teknisesti ja kooltaan reppuruiskuja, eli levitysvälinetyyppiä N vastaavia ja käyttäjän koulutuksella voidaan

varmistaa laitteiden asianmukainen käyttö. Laitteita on arviolta 500 - 1000 kpl käytössä. Tyypin P välineet on rinnastettavia kannettaviin välineisiin ja reppuruiskuihin. Niiden käyttö on vähäistä ja niiden käytöstä aiheutuva altistumisriski on vähäinen. Niitä on käytössä joitakin satoja. Tyypin R välineet ovat myös rinnastettavissa kannettaviin välineisiin ja reppuruiskuihin. Käyttäjä ei altistu niiden käytössä ja käyttömenetelmä minimoii ympäristöaltistuksen, koska levitys tapahtuu vain katkaistulle puupinnalle. Laitteita on käytössä 1000 - 1200 kpl.

Tukesin riskien arvioinnissa on myös arvioitu kastelulaitteita ja lannoiterakeiden levitykseen tarkoitettuja raelevittimiä, joilla joskus levitetään kasvinsuojeluaineita. Nämä välineet eivät ole kasvinsuojeluaineista annetun lain 4 §:n 1 momentin 6 kohdan määritelmän mukaisesti erityisesti kasvinsuojeluaineiden levitykseen tarkoitettuja laitteita, joten niitä ei tarvitse testata. Niitä ei ole sisällytetty liitteeseen II.

3. Asetuksen valmistelu

Asetus on valmisteltu yhdessä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa. Asetusluonnoksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Suomen ympäristökeskus, Varsinais-Suomen ELY-keskus, Hämeen ELY-keskus, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjanmaan ELY-keskus, Ålands landskapsregering, Luonnonvarakeskus, ProAgria Keskusten Liitto, ProAgria Lantbrukssällskapens förbund, Puutarhaliitto ry, Kauppapuutarhaliitto ry, Viherympäristöliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund rf, Suomen Metsätaimituottajat ry, Koneyrittäjien Liitto ry, Metsäkonealan standardisoinnin kansallinen työryhmä MEKOSTA, Elintarviketeollisuusliitto ry, Kasvinsuojeluteollisuus ry, Metsäteollisuus ry ja Siemenkauppiaitten yhdistys ry.

Lausunnonantajat olivat pääosin tyytyväisiä ehdotukseen. Lausunnoissa ehdotettiin uusien levitysvälineiden ensimmäisen testausajankohdan ja vapautettavan levitysvälinetyypin R määritelmän tarkistamista. Tarkistusehdotukset on huomioitu asetuksessa.

4. Voimaantulo

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 9. päivänä toukokuuta 2016.